

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa județeană, 18 februarie 2017

Clasa a XI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Eseul sau răspunsurile nu vor fi precedate de titlu și/sau motto.
- Timp de lucru: 3 ore.
- Total: 120 de puncte.

Citește cu atenție fragmentele de mai jos.

A.

Secolul 19 este o altă planetă. Îți trebuie un anume spirit de aventură ca să te întorci acolo, asumându-ți riscul de a trăi, zi de zi, exact ca oamenii vremii, de a te obișnui cu felul lor energic de a fi, cu regulile lor de conversație, cu numeroasele lor obiecte de îmbrăcăminte obligatoriu de purtat în același timp pe unul și-același trup, cu caii și cu servitorii lor, cu inima lor moale și cu tăria lor de caracter, [...], cu balurile lor, cu teribilele lor pistoale și cu neajutorarea îngrozitoare în fața bolii, cu miasmele, cu parfumurile și cu sărurile lor, [...], cu scrisorile lor enorme și cu felul atât de direct în care ți se adresează chiar ție, cititorule, în romanele lor. Dar riscul cel mare este să te deprinzi cu încrederea lor absolută într-un viitor care ție, celui venit de acolo, din viitorul în care credeau ei atât de frumos, îți strânge inima. Dacă ajungi să crezi și tu în el, ca ei, reîntoarcerea acasă ar putea fi plină de dezamăgiri și regrete. [...]

Lumea lor s-a dovedit a fi însă uluitor de nouă în vechimea ei. [...] Amestecul acesta de vechi și nou, de clasicizat și „la modă” caracterizează și lecturile literare ale celor din secolul 19. Iar cu îmbinarea de adevăr și născocire, de biografie strictă și fabulație, în care excelează scriitorii secolului, cititorii se obișnuiesc încă din copilărie.

Cărțile sunt subiect de discuție și în cărți. „Spune-mi ce citești ca să-ți spun cine ești” devine, în cazul personajelor literare, spune-mi ce citește eroul sau eroina ca să-ți spun ce citește și ce sfârșit va avea. Bolintineanu l-a citit pe Goethe, cu *Werther*, care-i influențează romanul epistolar și „național” *Manoil*, și pe Balzac, cu *Le lys dans la vallée*, care e citit de eroină în paginile romanului său „original de datine politic-filosofic”, *Elena*. Costache Negruzzi l-a citit pe Pușkin, al cărui *Evgheni Oneghin* se strecoară în tonul romantic-realist din *O alergare de cai*, iar eroina lui din nuvelă, Olga, citește, în original, *La nouvelle Héloïse* de Rousseau, *Sonetele* lui Petrarca și *Intrigă și iubire* de Schiller. Olga e poloneză, iar lecturile ei sunt în franceză, italiană și germană.[...]

Dacă generația pașoptistă își pune eroii să citească și să-și comenteze lecturile prin lejere conversații, scrisorile junimiștilor devin mici romane critice *ad-hoc*. Maiorescu, Slavici, Iacob Negruzzi primesc manuscrise, citesc ce se publică în reviste, analizează, critică fără sfială.

(Ioana Pârvulescu, *În intimitatea secolului 19*)

B.

Cufundată până la începutul secolului XIX în barbaria orientală, societatea română, pe la 1820, începu a se trezi din letargia ei, apucată poate de-abia atunci de mișcarea contagioasă prin care ideile Revoluției Franceze au străbătut până în extremitățile geografice ale Europei. Atrasă de lumină, junimea noastră întreprinse acea emigrare extraordinară spre fântănele științei din Franța și Germania, care până astăzi a mers tot crescând și care a dat mai ales României libere o parte din lustrul societăților străine. Din nenorocire, numai lustrul dinafară! Căci nepregătiți precum erau și sunt tinerii

noștri, uimiți de fenomenele mărețe ale culturii moderne, ei se pătrunseră numai de efecte, dar nu pătrunseră până la cauze, văzură numai formele de deasupra ale civilizațiunii, dar nu întrevăzură fundamentele istorice mai adânci, care au produs cu necesitate acele forme și fără a căror preexistență ele nici nu ar fi putut exista. Și astfel, mărginiți într-o superficialitate fatală, cu mintea și cu inima prinse de un foc prea ușor, tinerii români se întorceau și se întorc în patria lor cu hotărârea de a imita și a reproduce aparențele culturei apusene, cu încrederea că în modul cel mai grăbit vor și realiza îndată literatura, știința, arta frumoasă și, mai întâi de toate, libertatea într-un stat modern. Și așa de des s-au repetat aceste iluzii juvenile, încât au produs acum o adevărată atmosferă intelectuală în societatea română, o direcție puternică, ce apucă cu tărie egală pe cei tineri și pe cei bătrâni, pe cei cari se duc spre a învăța și pe cei cari s-au întors spre a aplica învățătura lor.

(T. Maiorescu, *În contra direcției de astăzi în cultura română*)

Subiectul I

30 de puncte

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Ilustrează o funcție a limbajului identificată în cele două fragmente. **6 puncte**
2. Analizează, comparativ, în ambele texte, relația dintre emițător și receptor. **6 puncte**
3. Explică raportul dintre denotație și conotație existent în afirmația următoare din textul **A**: *Secolul 19 este o altă planetă. Îți trebuie un anume spirit de aventură ca să te întorci acolo...* **6 puncte**
4. Susține-ți opinia despre rolul referințelor livești în primul fragment. **6 puncte**
5. Comentează, în 50-100 de cuvinte, următorul fragment din textul **B**: *Căci nepregătiți precum erau și sunt tinerii noștri, uimiți de fenomenele mărețe ale culturii moderne, ei se pătrunseră numai de efecte, dar nu pătrunseră până la cauze, văzură numai formele de deasupra ale civilizațiunii, dar nu întrevăzură fundamentele istorice mai adânci, care au produs cu necesitate acele forme și fără a căror preexistență ele nici nu ar fi putut exista. Și astfel, mărginiți într-o superficialitate fatală, cu mintea și cu inima prinse de un foc prea ușor, tinerii români se întorceau și se întorc în patria lor cu hotărârea de a imita și a reproduce aparențele culturei apusene, cu încrederea că în modul cel mai grăbit vor și realiza îndată literatura, știința, arta frumoasă și, mai întâi de toate, libertatea într-un stat modern.* **6 puncte**

Notă! Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Imaginează-te în ipostaza unui călător în „intimitatea secolului 19”!

Realizează, într-un text de 150-300 de cuvinte, portretul omului secolului al XIX-lea, valorificând textele suport și experiența ta culturală.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu-sinteză, de 600-900 de cuvinte, despre *specificul literar-cultural al secolului al XIX-lea*, având în vedere juxtapunerea direcțiilor estetice, a modelelor culturale (oriental/occidental) și a elementelor de doctrină artistică. În redactarea eseului, vei valorifica cele două texte citate, precum și experiența ta culturală.

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: ipoteza, constând în formularea tezei/a punctului de vedere cu privire la temă, argumentația (cu 4 argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și concluzia/sinteza.

Redactare

30 de puncte

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 900 de cuvinte. Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 30 de puncte (*organizarea ideilor în scris – 6 puncte; abilități de analiză și de argumentare – 6 puncte; utilizarea limbii literare – 6 puncte; ortografia – 4 puncte; punctuația – 4 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 2 puncte, respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte – 2 puncte*).